Schmidt Mária vezette végig az Emlékpont első látogatóit

Pont a szocializmus végén

Az Emlékpont úgy zárja le a szocializmust, mint egy pont a kijelentő mondatot – magyarázta el az új vásárhelyi múzeum nevét tegnap Schmidt Mária. Elsőként az újságírók csapata járhatta végig a kiállítást, és ő volt a tárlatvezető. Érdemes megnézni az Emlékpontot: e hét végén mindenkinek ingyenes a belépés, a jövő héttől csak a vásárhelyieknek.

Szétszerelt körmös traktor a szántóföldön. Rákosi Mátyáson keresztül lehet bejutni a következő szobába *Fotó: Tésik Attila*

Úttörő- és kisdobos nyakkendőt viseltek az Emlékpont Múzeum földszintjén működő büfében a pultosok tegnap délelőtt. Az új vásárhelyi intézményben itt gyülekeztek az újságírók tizenegy órakor, hogy először járhassák végig a kiállítást. A tárlatvezetésre a múzeum szakmai koncepcióját kidolgozó csapat vezetője, *Schmidt Mária*, a Terror Háza Múzeum igazgatója vállalkozott.

A termeket végigjárva a látogatónak tényleg érdekes élményben van része: eldöntheti, mennyire mélyed el az adott történelmi jelenség megismerésében, de már akkor is erős benyomások érik, ha csak körülnéz, a monitorokon beszélő visszaemlékezők élményei, szavai ebben a közegben megrendítő erővel hatnak. Nem sok tárgyat mutat be a kiállítás, de ami ott van, annak nagyon fontos a szerepe. Egy ajtón belépve mintha fölszántott földre lépne az ember, s középen egy szétszerelt körmöstraktor áll. Üvegtárlókban hatalmas szobrok állnak, amelyek csizmája a látogató fejével van egy magasságban. Egy hosszú asztalon régi fotókból összeállított mulatságos-szomorú animáció fut: régi pártvezetők a tribünön, közös fotók, amelyek szétszakadnak. Erős vasemelvényen áll Kamotsay István Szovjet katona című szobra, amely valaha köztéren állt: Schmidt Mária felhívta a figyelmet a szép katonaarcra. A sportbüfében csatos bambi, másutt egy városi május elsejei felvonulás felvétele, az ablakban ventillátor fújja a vörös zászlókat, folyton lobognak.

A fal tegnap még friss volt: a Délvilág újságírójának befogta az ingjét a vörös festék. Le lehetett mosni.

A múzeumot – Schmidt Mária elmagyarázta – azért nevezik Emlékpontnak, mert a kijelentő mondatot ponttal szokás befejezni, és ez az intézmény is pontot tesz a szocializmus végére. A konferenciateremben tartott sajtótájékoztatón – szép, vörös szegfűs asztali dísz mögött – *Lázár János* polgármester megköszönte a szakmai koncepciót a Terror Háza Múzeum csapatának, és elmondta, hogy a ház az új Hódmezővásárhely szimbóluma kíván lenni. Aki annak idején nem beszélhetett, itt beszélhet, de az is elmondhatta szabadon, nyugodtan a véleményét, aki jól érezte magát az elmúlt ötven évben. A ház hétszázmillió forintba került, évi negyvenmillió forintból működik. A kérdésre – ehhez mennyit adott az állam – Lázár mosolyogva elmondta, semmit, de nem akkor épül valami, ha az állam odatesz valahová két-háromszáz millió forintot, hanem akkor, ha egy közösség összefog. Itt ez történt. *F. Kovács Attila* építész megdicsérte a kivitelező Építészmester Zrt.-t. Azt mondta, minden nagyon jó – de nem pont ezt a jelzőt használta. A kérdésre, miért jó egy rockzenésznek, ha alkalmazott muzsikát művel, azt mondta *Kovács Ákos*, a tárlat kísérőzenéjének szerzője, hogy a muzsika segít bemutatni szomorúnak azt, ami szomorú, és röhejesnek, ami röhejes, „és nekünk, csepűrágóknak ma ez lenne a feladatunk". A sajtótájékoztatón nem volt ott a vállalkozás ismert támogatója, *Fábry Sándor*, őt az esti megnyitóra várták, ám az újságírók között ült *Várhegyi Attila* korábbi államtitkár is.

Az Emlékpont igazgatója, *Madácsy Tamás* kérdésünkre elmondta: a házat e hét végén mindenki ingyen megnézheti, a vásárhelyiek számára ezután is ingyenes lesz. Akik máshonnan jönnek, 800 forintot fizetnek a belépőért, a nyugdíjasok, diákok 400-at, de a tizenöt fősnél nagyobb csoportoknak kedvezményt adnak. Lehet kérni tárlatvezetést magyarul, és három idegen nyelven: angolul, németül és oroszul is.

BAKOS ANDRÁS

A pesti busz

A budapesti újságírókat szállító buszra várni kellett egy kicsit, nem érkezett meg tizenegy órára, s addig nem kezdődött el a program, mi hiába értünk oda pontosan. Ez így szokott történni. Régebben arra hivatkoztak a Budapestről érkezők, hogy hiába, kell az az autópálya, mert a zsúfolt úton egyszerűen nem lehet ideérni a megbeszélt időre. Most, hogy már van autópálya, nem hivatkozott senki semmire. Ez szomorú. Viszont amikor megérkezett a csapat, vele együtt belépett a házba a Terror Háza szép sajtóreferense is, és azt kiáltotta: puszi mindenkinek. Ez meg szép volt. Azért jó lenne megérni azt az időt, amikor majd az ilyen várakozás élményéért is múzeumba kell menni.

B. A.

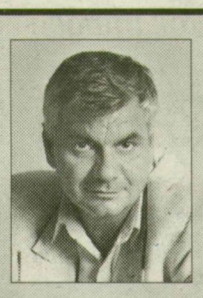

Emlékek háza

BÁTYI ZOLTÁN

Aligha ténferegtem egyedül döbbenten a világban, amikor a nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején sorra nyíltak ki a titkok zsilipjei, s csak úgy zúdult nyakunkba az új (vagy nem is annyira új, csupán előlünk addig rejtegetett) tudás. Hosszú tanulmányok fejtették ki, mit is kell értenünk az alatt, amit a történelemkönyvek korábban sommásan így intéztek el: az ötvenes évek torzulásai, a téesz-szervezés nehézségei. A dicsőséges lobogók szép lassan rongyolt zászlókká fakultak, s mire észbe kaptunk, úgy imbolyogtunk történelmi tudatunkban enyhén hasadtan, mint akire egyszerre zuhant rá Lenin összes műve.

Diktatúra vagy mégsem? És ha igen, mégis mennyire elnyomó, netán puha? – lapoztunk régi emlékeinkben, hallgattuk a mind őszintébb hangra váltó, nálunk is sokkal öregebb emlékezőket. És azt kívántuk: a nyomunkban trappoló nemzedék már soha ne érje meg, milyen többször átírt történelemkönyvből szemezgetni a tudást, sokkal inkább tényekre, mint sem ideológiákra épített információk segítsék eligazodásukat a világban.

És nyíljanak olyan múzeumok, ahol a múlt század emberéről legalább annyit megtudhatunk, mint régen elmúlt korok háborúskodásairól. Hódmezővásárhelyen tegnap óta éppen annak az ideje jött el, amikor egy város szembesülhet közelmúltjával.

Az Emlékpontra keresztelt múzeum kilenc termében úgy tudhatják meg a betérők, mit rontott, vagy éppen lendített a nagypolitika az alföldi polgárok sorsán az elmúlt fél évszázadban, hogy közben saját városuk története nyílik meg előttük. Tanyavilág, Fehér Gárda, ÁVH, tervgazdálkodás, „Éljen november 7!" jelszava kavarog annak a fejében, aki időt szán az Emlékpontra.

Aztán amikor élményektől eltelten kilépnek az épületből, talán megértőbben szemlélik a XXI. században kamaszodók apjuk, nagyapjuk tetteit, mai koruk hitványságait. A korszakot megélők körében pedig hol békésebb, hol parázslóbb viták lobbannak majd fel. De ez így is van rendjén. Mint ahogy az is természetes ma már, hogy a vita után senkin nem kérik számon a nézeteit.

Az őszi önkormányzati választásokra készülnek

A Fidesz titkolja megyei listáját

A Fidesz is eldöntötte, kiket indít a megyei önkormányzati választásokon, a listát azonban később hozza nyilvánosságra. Egy biztos: nem lesz rajta Bartha László volt szegedi polgármester – aki a párt színeiben lett megyei képviselő, de nemrég kilépett a Fideszből.

– Ahogy a köztársasági elnök bejelenti, mikor lesznek az önkormányzati választások, mi is nyilvánosságra hozzuk a megyei önkormányzati választásra összeállított listát; addig nem – felelte érdeklődésünkre *Lázár János* vásárhelyi polgármester, a Fidesz megyei elnöke.

Lázár arról tájékoztatott, hogy természetesen eldöntötték, kiket látnának szívesen a megyei közgyűlésben, és nem fog meglepetést okozni a névsor, mert jó néhányan jelenleg is képviselők. Az összeállításkor figyelembe vették, hogy mind a hét megyei választókerületnek legyen megfelelő képviselete, ugyanakkor a Fidesz szövetségesei is helyet kaptak a listán.

A Fidesz megyei listájáról legutóbb akkor írtunk, amikor *Bartha László* volt szegedi polgármester bejelentette, kilép a pártból. Bartha azt mondta, „az utolsó csepp talán az volt a pohárban, hogy *Oláh János* városi elnök nem nyújtotta fel a kezét, nem tiltakozott az ellen, hogy a megyei közgyűlésben nincs, pontosabban nem jelöltek szegedi fideszes politikust."

Erről Lázár János azt mondta, a megyei közgyűlésben a két megyei jogú városnak is lesz képviselete, de ebben a testületben nagyobb szerepet kell kapnia a megye többi településének. Hozzátette: az összeállításkor szavazni sem kellett arról, hogy Bartha László – aki jelenleg még megyei képviselő – fölkerüljön-e a listára.

B. A.

Négy és fél milliárd forint az Alsó-Tisza mentén – Helyreállítják az árvízvédelmi rendszert

Dóci szivárgó, szegedi partfal

Négy és fél milliárd forintot igényel a rekordárvíz által tönkretett gátak, megsérült töltésszakaszok helyreállítása az Alsó-Tisza vidékén – legnagyobbrészt Csongrád megyében. Dóc, Felgyő, Szegvár térségében éppúgy helyre kell állítani a gátakat, mint ahogyan a szegedi partfalat is ki kell javítani. Legkésőbb októberre elkészül az összes helyreállítás.

Az Alsó-Tisza-vidék árvízi helyreállításra szánt négy és fél milliárdja része annak a több mint 11 milliárdnak, amit a kormány fölszabadított a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumnak a költségvetés általános tartalékaiból – tudtuk meg *Dobi Lászlótól*, az Atikövizig igazgatójától. Arról, hogy mely cégek végzik a munkákat, közbeszerzési eljárásokon született döntés. A bonyolító cég az Oviber lett, a kivitelezői munkát a Szeviép Rt. nyerte el. A vízügyi igazgatóság a terület kezelőjeként a műszaki koordinálást végzi, és részt vesz a szakmai ellenőrzésben. A helyreállítási tervek nemsokára elkészülnek, és indulnak a munkák – októberben már be is fejeződnek.

Hol, mit kell helyreállítani az árvízvédelmi rendszeren a megyében? Az egyik legfontosabb munka Dóc térségében kezdődik, az emlékezetes töltésrézsű-megcsúszás helyszínén. Itt úgynevezett szivárgót építenek a töltéstest mentett oldali részébe, másfél kilométer hosszan. A szivárgó egyfajta kavicsszűrő a töltéstestben: összegyűjti a töltésbe kerülő vizet, és egy e célra kialakított medencébe vezeti. A kavicsréteg megkönnyíti a töltésbe bekerült víz kilépését – ennek híján az egyre gyűlik, a víznyomás egyre erősödik, a következmény a rézsű megcsúszása.

Felgyőnél – ahol több kilométer szakaszon megcsúszott a rézsű – a töltést még a védekezés időszakában bordás megtámasztásokkal erősítették meg. Ezeket nem távolítják el, magát a rézsűt pedig – amely itt még a régi metódus szerint épült és lépcsős – menetelessé alakítják. Így az eredetihez képest sokkal stabilabb lesz. Rézsű-helyreállításra a túlparton is sor kerül, például Szegvár térségében, illetve Hódmezővásárhelynél, a bodzási út és Körtvélyes között.

Csongrád belterületén a magas víz óriási nyomása tönkretette a sárkányfarki-zsilipet. A megrongálódott régi, vasbeton csövekbe modern béléscsövet húznak, a kettő közti résbe megfelelő anyagot juttatnak – így a cső megfelelően szilárd lesz.

Szegeden három helyen kell jelentős javításokat végezni a partfalon.

A megyén kívül, de közel hozzánk: Kunszentmártonban is ki kell javítani a partfalat, s a töltést is meg kell erősíteni.

A Maros mentén is indulnak munkák. Makónál például helyreállítják a – szakkifejezéssel szólva – zárt szivárgórendszert, mely megakadályozza a fakadó vizek feltörését. A deszk-fehértói, és az ószentiváni szivattyútelepekhez csatlakozó csatornákon az áradáskor buzgárok jelentkeztek, ezek ellen is megfelelő műszaki megoldásokat alkalmaznak.

F. CS.

Sokba került a védelem, nagy a megelőzés költsége is *Fotó: Schmidt Andrea*

Szeptember közeledtével aggódik a tanév költségei miatt?

Válassza a CC Credit Zrt.-t,
mint pénzügyi segítőtársat!

A CC Credit Személyi Kölcsön
gyors és egyszerű megoldás,
ha készpénzre van szüksége.

... hogy gondtalanul kezdje a tanévet.

Santander Consumer
CC Credit

CC Credit Zrt., a Santander Csoport Tagja
Szeged, Mérey u. 6/b (SZEPARK mellett) • Tel.: 62/541-766, 62/541-765

05408-0907